

Sygn. akt IV U 1057/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 lutego 2016 roku

Sąd Okręgowy w Nowym Sączu Wydział IV Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Alicja Kowalska-Kulik

Protokolant: sekr. sąd. Ewa Rusnarczyk

po rozpoznaniu w dniu 16 lutego 2016 roku w Nowym Sączu

na rozprawie

odwołania A. A.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w N.

z dnia 27 sierpnia 2015 roku znak: (...)

w sprawie A. A.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w N.

o emeryturę

oddala odwołanie

Sygn. akt IV U 1057/15

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 16 lutego 2016 roku

Decyzją z dnia 27 sierpnia 2015 roku, znak: (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w N. – powołując się na przepisy ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2015r., poz. 748) oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983r. nr 8 poz. 43 z zm.) - odmówił A. A. przyznania emerytury, ponieważ na dzień 31 grudnia 1998 roku nie udokumentował wymaganych 15 lat pracy w szczególnych warunkach. Uzasadniając decyzję organ rentowy wskazał, że odwołujący na dzień 1 stycznia 1999 roku udowodnił okresy składkowe i nieskładkowe w wymiarze 30 lat, 7 miesięcy i 29 dni, w tym 10 lat, 1 miesiąc i 21 dni pracy w warunkach szczególnych, tj. od 1 czerwca 1970 roku do 21 kwietnia 1971 roku i od 1 maja 1973 roku do 31 lipca 1982 roku. ZUS nie uwzględnił okresu zatrudnienia od 1 sierpnia 1982 roku do 13 listopada 1987 roku na stanowisku kierownika zakładu elektroinstalacyjnego jako pracy w szczególnych warunkach, albowiem w przypadku pracowników dozoru inżynieryjno-technicznego wyższego szczebla, a więc zatrudnionych na stanowiskach kierowniczych, wykonywanie innych prac o charakterze administracyjno-biurowym lub przebywanie w czasie zmiany roboczej w pomieszczeniach oddalonych od stanowisk robotniczych wymienionych w wykazie decyduje o nie zaliczeniu danej pracy do prac w szczególnych warunkach. Zdaniem ZUS kierownicy mają wydzielone pomieszczenia do pracy, a ich zakres obowiązków daleko wykracza poza osobiste dozorowanie,

czy kontrolę robotniczych stanowisk pracy. Prace dozoru inżynieryjno-technicznego wykonują pracownicy niższego szczebla, np. mistrzowie i brygadziści.

Powyższą decyzję zaskarżył A. A. wnosząc o jej zmianę i przyznanie emerytury. Uzasadniając odwołanie podniósł, iż organ rentowy błędnie nie uznał okresu zatrudnienia od 1 sierpnia 1982 roku do 13 listopada 1987 roku jako pracy w szczególnych warunkach, albowiem pracując w Usługowo- (...) w N. wykonywał pracę elektromontażysty, tj. stale i w pełnym wymiarze czasu pracy pracował przy montażu urządzeń elektroenergetycznych. Odwołujący zaprzeczył, by w spornym okresie pracował w wydzielonym pomieszczeniu; wskazał, iż był pracownikiem odpowiedzialnym za zespół osób, z którymi nadal wykonywał ten sam zakres prac, co poprzednio. Zmianie uległo jedynie to, iż miał uprawnienia nadzorcze nad pozostałymi pracownikami.

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w N. wniósł o jego oddalenie. Powołując się na argumentację zawartą w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji podniósł, iż zatrudnienie odwołującego w okresie od 1 sierpnia 1982 roku do 31 listopada 1987 roku w Usługowo- (...) w N. nie stanowiło pracy w warunkach szczególnych.

Bezspornym w niniejszej sprawie jest, że A. A., ur. (...), na dzień 1 stycznia 1999 roku wykazał okres składkowy i nieskładkowy wynoszący 30 lat, 7 miesięcy i 29 dni. ZUS uwzględnił odwołującemu się 10 lat, 1 miesiąc i 21 dni pracy w warunkach szczególnych, tj. od 1 czerwca 1970 roku do 21 kwietnia 1971 roku i od 1 maja 1973 roku do 31 lipca 1982 roku na stanowisku elektromontera instalacji i urządzeń elektroenergetycznych w Usługowo- (...) w N.. Odwołujący nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego. Wniosek o przyznanie emerytury złożył w dniu 20 sierpnia 2015 roku.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W okresie od 1 sierpnia 1982 roku do 13 listopada 1987 roku A. A. był zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy w Usługowo- (...) w N. na stanowisku kierownika zakładu usług elektroinstalacyjnych. Spółdzielnia prowadziła usługi i wytwórczość ślusarską, a w skład spółdzielni wchodziło kilkadziesiąt zakładów usługowych na terenie N., S. w tym jeden zakład usług elektroinstalacyjnych. Zakład zajmował się m.in. zakładaniem sieci niskiego napięcia dla prywatnych odbiorców. Praca odwołującego sprowadzała się głównie do instalowania sieci niskiego napięcia na terenie P.; była to praca w terenie. Odwołujący pracował przy stawianiu słupów elektrycznych, rozciąganiu sieci elektrycznych, kopaniu rowów, układaniu kabli. Ponadto wykonywał wszelkie czynności przy zakładaniu instalacji elektrycznych w prywatnych domach. Sporadycznie jeździł do awarii instalacji elektrycznych. Odwołujący nie wykonywał prac przy wysokim napięciu. Sprawował nadzór nad pracownikami brygady, z którymi pracował. Rano rozdysponowywał materiały, rozdzieliał pracę. A. A. prowadził także magazyn podręczny z osprzętem eklektycznym, tj. przewodami, gniazdkami, linkami, wyłącznikami, kablami, itp., odpowiadał materialnie za magazyn, prowadził kartoteki RW, a także rejestr zleceń,

Razem z odwołującym się w tym okresie pracowali m.in. W. C. na stanowisku elektromontera oraz B. D. jako kierownik Działu (...).

dowód: świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach k. 35 akt ZUS, zeznania zawarte w protokole rozprawy świadków: W. C. od 13:12 min do 30:30 min, B. D. od 30:39 min do 46:10 min, oraz zeznania odwołującego od 46:37 min do 01:01:05 min, akta osobowe odwołującego

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie akt organu rentowego oraz dokumentacji zgromadzonej w aktach sprawy, której autentyczności i mocy dowodowej żadna ze stron nie kwestionowała w toku postępowania. Sąd oparł się również na zeznaniach odwołującego się oraz świadków W. C. oraz B. D., uznając je za wiarygodne, spójne, logiczne, a także zgodne z pozostałym zgromadzonym w sprawie materiałem dowodowym. Świadkowie pracowali wspólnie z odwołującym się i szczegółowo wskazali na czym polegała jego praca w spornym okresie. Ich zeznania korespondują z dokumentacją osobową dotyczącą pracy odwołującego się. Brak jest, w ocenie Sądu, jakichkolwiek podstaw do podważenia wiarygodności zeznań świadków. Zeznania przesłuchanych w sprawie świadków oraz zgodne

z nimi zeznania odwołującego potwierdziły w sposób jednoznaczny i nie budzący wątpliwości charakter zatrudnienia i rodzaj pracy wykonywanej przez A. A. w spornym okresie.

Pozostałe okoliczności sprawy uznał Sąd za bezsporne, bowiem nie były one kwestionowane przez strony. Również dokumenty przedstawione na stwierdzenie powyższych okoliczności zostały ocenione jako w pełni wiarygodne i prawdziwe.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie A. A. nie zasługuje na uwzględnienie.

Przedmiotem niniejszego postępowania było ustalenie czy odwołujący się spełnia przesłanki do przyznania emerytury.

Zgodnie z art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2015r., poz. 748), ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 roku przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy (tj. 1 stycznia 1999 roku) osiągnęli:

1. okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymagany w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
2. okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27, tj. 20 lat w przypadku kobiet i 25 lat w przypadku mężczyzn.

Stosownie do ust. 2 cytowanego przepisu, emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Zgodnie z ust. 2 art. 32 cyt. ustawy dla celów ustalenia uprawnień, o których mowa w ust. 1, za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia w podmiotach, w których obowiązują wykazy stanowisk ustalone na podstawie przepisów dotychczasowych. Warunki przejścia na emeryturę przez wymienionych powyżej pracowników określa rozporządzenie Rady Ministrów z 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983r. nr 8 poz. 43 ze zm.). Okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Pracownik, który wykonywał pracę w szczególnych warunkach nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełni łącznie następujące warunki: osiągnie wiek emerytalny, wynoszący dla kobiet 55 lat, 60 lat dla mężczyzn i ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach. Za wymagany okres zatrudnienia uważa się okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczanymi do okresów zatrudnienia (§ 3 i 4 ust.1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku).

W świetle § 2 ust. 2 w/w rozporządzenia zakład pracy stwierdza zatrudnienie w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, na podstawie posiadanej dokumentacji w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach. Natomiast w sądowym postępowaniu odwoławczym możliwe jest ustalenie tych okoliczności także w oparciu o inne dowody. Postępowanie w sprawach emerytalnych jest bowiem dwuetapowe, stąd też przed organem rentowym „sprawa emerytalna” ma charakter administracyjnoprawny, a w postępowaniu stosuje się przepisy kodeksu postępowania administracyjnego. Na etapie postępowania odwoławczego sprawa o emeryturę - uprzednio administracyjna - staje się sprawą cywilną w rozumieniu art. 1 k.p.c.. Do jej rozpoznania stosuje się przepisy kodeksu postępowania cywilnego, a zasadniczym celem tego postępowania jest rozstrzygnięcie sprawy po dostatecznym

wyjaśnieniu jej okoliczności spornych. Sąd nie jest związany środkami dowodowymi określonymi dla dowodzenia przed organami rentowymi, stąd też w niniejszej sprawie Sąd dopuścił dowód z zeznań świadków na okoliczność wykonywania przez odwołującego się pracy w szczególnych warunkach.

Bezspornym w niniejszej sprawie było to, iż A. A. w dniu (...) osiągnął 60 lat życia i w dniu 1 stycznia 1999 roku posiadał wymagany okres zatrudnienia wynoszący co najmniej 25 lat. Odwołujący nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego. Spór dotyczył natomiast wymaganego okresu 15 lat pracy w szczególnych warunkach, a w szczególności czy praca, którą A. A. świadczył w Usługowo- (...) w N. w okresie od 1 sierpnia 1982 roku do 13 listopada 1987 roku, może być uznana za pracę, o której mowa w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Za pracę w szczególnych warunkach uznać należy taką pracę, która spełnia kryteria określone w przepisach w/ w rozporządzenia Rady Ministrów – a mianowicie była wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, na stanowiskach wymienionych w wykazie A lub B stanowiących załącznik do rozporządzenia.

Zgodnie z wykazem A, dział II rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, pracownicy wykonujący pracę przy wytwarzaniu i przesyłaniu energii elektrycznej i ciepłej oraz przy montażu, remoncie i eksploatacji urządzeń elektroenergetycznych i ciepłych są uprawnieni do emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych.

Z ustalonego stanu faktycznego wynika, że A. A. w okresie zatrudnienia na stanowisku kierownika zakładu usług elektroinstalacyjnych w spornym okresie nie wykonywał wyżej opisanej pracy wymienionej w wykazie A stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Nie kwestionując zeznań przesłuchanych w sprawie osób, stwierdzić należy, iż zebrany w przedmiotowej sprawie materiał dowodowy nie pozwala na przyjęcie, że wnioskodawca jako kierownik zakładu usług elektroinstalacyjnych świadczył pracę związaną z wytwarzaniem i przesyłaniem energii elektrycznej i ciepłej, czy też pracę przy montażu, remoncie i eksploatacji urządzeń elektroenergetycznych i ciepłych, figurującą w Dziale II "w energetyce" Wykazu A, załącznika do powołanego wyżej rozporządzenia. Odwołujący realizując nałożone na niego w spornych okresach obowiązki służbowe faktycznie podejmował prace elektryczne związane głównie z zakładaniem sieci niskiego napięcia dla prywatnych odbiorców, nie była to jednakże praca świadczona w przemyśle energetycznym polegająca na wytwarzaniu i przesyłaniu energii elektrycznej i ciepłej, montażu, remoncie i eksploatacji urządzeń elektroenergetycznych i ciepłych, a tylko tego rodzaju zatrudnienie, w myśl przepisów powołanego wyżej rozporządzenia, uprawnia do uzyskania emerytury w wieku obniżonym. Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 17 kwietnia 2014 r., sygn. akt I UK 384/13, LEX nr 1466626 wyjaśnił, że nie jest uzasadnione zaliczanie do prac szczególnych w „energetyce”, w rozumieniu rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze, wszystkich prac związanych z montowaniem oraz eksploatacją wszelkich instalacji i urządzeń elektrycznych. Sąd Najwyższy podkreślił, iż „energetyka” to gałąź przemysłu zajmująca się wytwarzaniem (przetwarzaniem) energii elektrycznej oraz ciepłej i dostarczaniem jej odbiorcom. Z tego względu, nie jest uprawnione zaliczanie do prac świadczonych w warunkach szczególnych w „energetyce” wszystkich prac elektrycznych obejmujących montaż oraz eksploatację wszelkich instalacji i urządzeń elektrycznych. Szerokie rozumienie wymienionych w tym dziale prac w warunkach szczególnych w energetyce, czyniłaby bezprzedmiotowymi granice pojęcia „energetyka” i doprowadziłaby do przeniesienia wcześniejszych uprawnień emerytalnych na różnorakie roboty elektryczne nienależące do „energetyki”. Wszak w samej „energetyce” nie chodzi o wszelkie roboty elektryczne, lecz tylko o wskazane w dziale II prace przy wytwarzaniu i przesyłaniu energii elektrycznej i ciepłej oraz przy montażu, remoncie i eksploatacji urządzeń elektroenergetycznych i ciepłych. Branżowy charakter pracy w energetyce ma zatem znaczenie decydujące. Do energetyki nie zalicza się więc zakładania sieci i instalacji niskiego napięcia jako powszechnych robót elektrycznych dla odbiorców końcowych dystrybucji energii. Pojęcie pracy w szczególnych warunkach w energetyce należy rozumieć ściśle, zresztą taka wykładnia jest właściwa do prac w szczególnych warunkach z wykazu A do rozporządzenia.

Nawet gdyby odejść od branżowego znaczenia działu II, wykaz A rozporządzenia, to w sprawie nie ustalono, by odwołujący wykonywał w Usługowo- (...) w N.. stale i w pełnym wymiarze prace polegające na montażu urządzeń elektroenergetycznych wykorzystywanych przez przedsiębiorstwo energetyczne w celu przesyłania energii elektrycznej. Ustalono natomiast, że odwołujący wykonywał różne prace związane z zakładaniem instalacji elektrycznej niskiego napięcia dla prywatnych odbiorców jako elektromonter.

Biorąc pod uwagę powyższe rozważania należy stwierdzić, że A. A. nie spełnił wszystkich przesłanek wymaganych do przyznania emerytury na podstawie art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

W tym stanie rzeczy, Sąd - na zasadzie 477¹⁴ § 1 k.p.c. i wskazanych powyżej przepisów prawa materialnego – oddalił odwołanie.